

MODUL A

ÚVOD

DO PRÁVNÍHO SYSTÉMU ČR

Základní školicí materiál Asociace občanských poraden

Projekt Program rozvoje a školení poradců
je financován programem EU PHARE.

Březen 2002

Otázky k úvodu do právního systému ČR

1. Jsou morální zásady právně vymahatelné ?

ano / ne

2. Označte, co je porušení práva a co porušení morálky:

	porušení práva	porušení morálky
krádež		
manželská nevěra		
když otec nepřispívá na výživu dítěte		
když matka odmítá psát s dítětem domácí úkoly a pomáhat s přípravou do školy		
když muž fyzicky napadne manželku, která ho fyzicky týrá		

3. Manžel odešel od rodin, má milenkou, se kterou žije, a podal návrh na rozvod. Má právo požadovat část společného jmění manželů, když už v manželství je své ženě nevěrný, s rodinou nežije a na domácnost nepřispívá?

ano / ne

4. Který pojem je širší: morálka nebo právo ?

.....

5. Babička daruje vnukovi své staré auto. Sepíše spolu darovací smlouvu. Označte, co nebo kdo je v tomto právním vztahu:

- subjekt právního vztahu:.....
- objekt právního vztahu:.....
- obsah právního vztahu:.....
- obsah právního vztahu:.....
- právní skutečnost, na kterou je vznik právního vztahu vázán a ze které lze vynutit práva a povinnosti:.....

6. Co to je fyzická osoba?

.....

7. Co to je právnická osoba?

.....

8. Kdy vzniká způsobilost k právům a povinnostem u:

Fyzické osoby:.....

Právnické osoby:.....

9. Od kdy je fyzická osoba způsobilá k protiprávnímu jednání (tzn. trestně odpovědná) ?

- a) od narození
- b) od 15 let
- c) od 18 let
- d) od 26 let

10. Jaká právní úprava upravuje trestný čin a řízení o něm?

- a) občanský zákoník
- b) obchodní zákoník
- c) trestní zákon
- d) trestní řád
- e) všemi zákony

Označte všechny možnosti.

11. Kdo může být potrestán podle trestního řádu a trestního zákona:

- a) každá fyzická osoba
- b) fyzická osoba od 15 let
- c) fyzická osoba od 18 let
- d) právnická osoba

12. Jak se dle trestního zákona a trestního řádu nazývá člověk mezi 15 - 18 rokem?

.....

13. Co to znamená, že je někdo nezpůsobilý k právním úkonům (tzn. je zbaven svéprávnosti) a kdo za tuto osobu nese odpovědnost?

.....
.....
.....

14. Právní předpisy jsou určitým způsobem strukturovány. Označte číslem pořadí jednotlivých pojmů tak, jak jdou za sebou:

- odstavec
- písmeno
- část
- paragraf
- právní oblast (rodinné právo, pracovní právo, obchodní právo...)
- hlava
- zákon
- oddíl

15. Který pojem z předešlé otázky byste přiřadily k následujícím pojmům:

zákon o rodině, obchodní zákoník, občanský zákoník, trestní řád, trestní zákon, zákoník práce

.....

16. Kdo může dle našeho právního řádu vymáhat plnění práv a povinností a ukládat za jejich neplnění sankce ?

- a) rodiče
- b) policie
- c) advokát
- d) soud
- e) státní zástupce

17. Jaký je rozdíl mezi sporným řízením a nesporným řízením ?

.....

.....

.....

.....

.....

18. Je soud povinen zahájit řízení, když se dozví, že majitel domu neplní své povinnosti, bez toho že nájemník podá žalobu?

ano / ne

19. Je soud povinen zahájit řízení když se dozví, že byl spáchán trestný čin (např. loupež), i když to oběť neoznámí (nepodá žalobu):

ano / ne

20. Kdo v případě spáchání trestného činu podává žalobu ?

- a) oběť
- b) její advokát
- c) státní zástupce po tom, co vyšetřovatel případ vyšetří a předá jej státnímu zástupci
- d) policie

21. Kdo je u trestního řízení zástupcem oběti - poškozeného ?

- a) advokát
- b) státní zástupce

22. Kdo je u trestního řízení zástupcem obviněného ?

- a) advokát
- b) státní zástupce

23. Právní skutečnosti se dělí na :

právní jednání - uveďte příklad:.....

protiprávní jednání - uveďte příklad:.....

právní události - uveďte příklad:.....

24. Co to je opravný prostředek ? Uveďte alespoň dva příklady.

.....

.....

.....

.....

25. Jaký je rozdíl mezi řádným a mimořádným opravným prostředkem ?

.....

.....

.....

.....

26. Jak a u koho se občan může bránit proti liknavému a nesprávnému postupu úřadu?

.....

.....

.....

27. Co to je právní úkon ?

.....

.....

.....

28. Uveďte příklad:

jednostranného právního úkonu:

.....

dvoustranného právního úkonu:

.....

mnohostranného právního úkonu:

.....

29. Může být nějaký právní úkon v rozporu se zákonem, aby byl platný ?

ano / ne

30. Co to je precedentní právo ?

.....

.....

.....

31. Používá se u nás precedentní právo ?

ano / ne

32. Co to je judikatura ?

.....

.....

.....

33. Používá se u nás judikatura ?

ano / ne

34. Kde v OP najdete judikatury ?

.....

.....

35. Popište stručně, k čemu jsou dobré úvodní a závěrečné ustanovení každého zákona:

.....

.....

.....

36. Jaký je rozdíl mezi tím, že zákon byl schválen dne toho a toho, a že zákon je účinný (nabývá účinnost) dnem toho a toho?

.....

.....

.....

.....

37. Jaký je rozdíl mezi novou právní normou, resp. novým zákonem a novelou zákona?

.....

.....

.....

.....

38. Právní řád ČR se skládá z následujících typů právních předpisů. Seřad'te je podle toho, jakou mají právní sílu.

- zákon
- vyhláška samosprávního orgánu
- nařízení vlády
- vyhlášky ministerstev
- ústava a ústavní zákony
- mezinárodní smlouvy o lidských právech

39. Které dva nejdůležitější zákony ČR upravují základní lidská práva?

.....

.....

40. K čemu jsou vyhlášky a nařízení vlády?

.....

.....

41. Co má trvalejší a obecnější charakter, zákon nebo vyhláška ?

.....

42. V jakém pořadí jdou za sebou soudy:

- Vrchní (v Praze a Olomouci)
- Nejvyšší (v Brně)
- Obvodní nebo okresní
- Městský nebo krajský